

گفت و گو با دکتر علی اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی

برای پیگیری فناوری هسته ای هزینه - فایده کرده ایم

هادی محمدی

پوشید. بر اساس اسناد سازمان های علمی و تخصصی معتبر در سطح جهانی و نیز بر پایه اسناد علمی آژانس، علوم و فنون هسته ای محل تلاقی علوم و فنون نوین است. پس از استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران متأسفانه کشورهای غربی با اعمال استاندارد دو گانه اعلام کردند که ایران نیازمند برخورداری از فناوری هسته ای نیست، اما نظام اسلامی بر مبنای حقوق مسلم کشورمان در چارچوب میثاق های بین المللی و بر پایه قوانین آژانس بین المللی انرژی اتمی و با التزام عملی به معاهده منع گسترش تسلیحات اتمی (NPT) دستیابی به انرژی هسته ای را در دستور کار قرار داد.

البته خیلی ها معتقدند ما هزینه های بسیاری به ویژه در حوزه اقتصادی در این زمینه پرداخت کرده ایم که به سود این مسئله نمی آرد. پاسخ شما چیست؟

در پاسخ به سؤال قبلی به ضرورت توجه به الگوی هزینه- فایده اشاره کردم، اما باید به همه ابعاد و زوایای موضوع عنایت داشت. شایان ذکر است که پیش از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی،

از شما به عنوان رئیس سازمان انرژی اتمی انتظاری بیش از این نمی رود که از فواید پیگیری فناوری هسته ای دفاع کنید

اما به طور مشخص آنچه مورد سؤال بنده است جدای از فواید و کار کرد های فنی این فناوری، نقش و کار کردی است که پیگیری این فناوری و توسعه آن و همچنین ایستادگی بر برخورداری از این حق در فضای بین المللی در طی سال های گذشته نوعی هویت و قدرت برای ایران تعریف کرده است. به عبارتی وقتی شما با گفتمان یا یک عملکرد و روش، هنجار های مرسوم و موجود را فراغ از درستی و غلطی این هنجار ها به چالش کشیده و تعریف جدیدی ارائه می دهید - همانطور که ایران با ایستادگی و تکیه بر توان خود این راه را پیمود - نوعی جایگاه جدید برای خودتان تعریف کرده اید آیا این تحلیل را قبول دارید؟

انقلاب شکوهمند اسلامی در مقام یک نهضت فرهنگی، بر مبنای ایستادگی و پایداری در برابر قدرت های سلطه جو به وجود آمده و به لطف خداوند تداوم یافته است. البته نمی توان تلاش در حوزه علوم و فنون گوناگون از جمله فناوری هسته ای را به زور آزمایی در برابر قدرت ها تقلیل داد. یکی از اهداف ملت بزرگ ایران در انقلاب اسلامی ممانعت از نابودی منابع حیاتی کشور، پاسداری از منافع ملی و حراست از سرمایه های متعلق به نسل های آینده است. نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران با توجه به ماهیت مردمی خود، حفظ منافع کلان ملی را در اولویت برنامه های بلند مدت خود قرار داده است. اگر چه دستیابی به فناوری هسته ای به بخشی از غرور ملی ایرانیان تبدیل شده است، اما نباید چنین تصور شود که بدون توجه به الگوی هزینه- فایده بدون توجه به مصالح کلان ملی، می توان به حرکت در این زمینه ادامه داد. امروزه دیگر بر همگان آشکار شده است که با توجه به پایان پذیر بودن منابع فسیلی و نیاز روزافزون جوامع انسانی به منابع جدید انرژی نمی توان از مزایای فناوری های نوین، از جمله فناوری هسته ای چشم

سازمان انرژی اتمی ایران اگر چه یکی از مهمترین و تخصصی ترین سازمان های کشور محسوب می شود و به ویژه در سالهای اخیر همراه با مذاکرات بر سر پرونده هسته ای جمهوری اسلامی نام و کار و یادش هم به میان مردم عادی آمده، اما هیچ گاه به اندازه این یک ماه اخیر اثر گذار و خبر ساز نبوده است زیرا در این روز ها علی اکبر صالحی که سابقه ای سنگین از فعالیت های دیپلماسی و هسته ای را پشت سر خود می بیند به پای ثابت مذاکرات ایران و ۵+۱ تبدیل و حتی باعث به میان کشیده شدن پای وزیر انرژی آمریکا به میز مذاکرات نیز شده است. این روز ها دیگر همه می دانند که در بالاترین سطح گفتگو های ایران و آمریکا در مورد پرونده هسته ای، باید یک صندلی برای صالحی نیز آماده شود. به طور منطقی از پیگیری فناوری هسته ای دفاع و تاکید می کند: «اگر چه دستیابی به فناوری هسته ای به بخشی از غرور ملی ایرانیان تبدیل شده است، اما نباید چنین تصور شود که بدون توجه به الگوی هزینه- فایده بدون توجه به مصالح کلان ملی، می توان به حرکت در این زمینه ادامه داد». رئیس ۶۵ ساله سازمان انرژی اتمی کشورمان همچنان خوشرویی تکلف قرار مصاحبه با خراسان را برای ویژه نامه نوروزی ۹۴ که پرونده اصلی آن پیشرفت های هسته ای جمهوری اسلامی است را پذیرفت اما مصاحبه مادر حالی انجام شد که صالحی به شدت در گیر جلسات فشرده و ویژه با مسئولان عالی و ارشد نظام، یک روز قبل از سفر وی به سوئیس بود که با سعه صدر و اخلاق حسنه ای که از سکاندار صنعت هسته ای کشورمان سراغ داشتیم باز هم وعده خود با خراسان را عمل کرد و پاسخگوی سوالات ما شد هر چند شاید همین مذاکرات و حساسیت آن باعث شد تا صالحی به برخی سوالات ما پاسخ هایی کلی بدهد.

پیش از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، موضوع بهره برداری از انرژی هسته ای از سوی کشورمان توسط کارشناسان مؤسسه پژوهشی استفورد (SRI) در دستور کار قرار گرفت و پس از بررسی ابعاد و زوایای مختلف آن، توصیه شد تا نسبت به تأمین برق هسته ای تا حد ۲۰ هزار مگاوات اقدام شود.